

33

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
 ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
 ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

KAI KAT' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α ΘΗΝΑΙ 1968
 ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
 Δεκ. 1969 / 19-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολης). Νέαι. Κυδωνία.
 (παλαιότερον όνομα: Βαλεγίκι...), Επαρχίας Μυτιλήνης
 Νομοῦ Πέραθεν.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Εύστρατος Ζαργύριος. Λιμενική διεύθυνσις .....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις .....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον..... 6 .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον Πακαριώτης Ψᾶς Παύλος.....
 Ρουμανιώτης, Πακαριώτης Ανδρειώτης.....
 ἡλικία 67, 64, 75 γραμματικαὶ γνώσεις. τοῦ. Αἰμιλίου Καρδ. ....
 ..... τόπος κατεγρωγῆς .....
 ..... Κυδωνία - Μ. Φορκάς .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; .. θ. Αρρχον. Εἰδικοὶ βοσκοί θοιδαι. μετα. τού. θερισμού. ταὶ θοιδαι. εἰσιμέρχοντα διά. βοσκήν
 "Υπήρχον αὕται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; .... την θλασσοντο.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἡ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ. ....
 Εἰδικοὶ, Σχολεῖα, Εκκλησία, Αἴματα.....
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .. λα. διανομή. έγινε. εν. εννιάδες. διαν. ο. θαλασσ. εύρισκε. εν. τελ. φυλέ. ....

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

.....*Εἰλ.. ἀμφοτέρας.. καὶ.. ἐργασίας.*.....

- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποιός δρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ιερ. ἀλόκαδη.. ρον.. λακ.. οἰκογένειας.*.....

- 2) Πῶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακτόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

Κιαφγ.άδες,.. ἀγρια.. κιαφγ.άδες......

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) .. *Χρῆμα.*

- 4) 'Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισματόλαώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; 'Απὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

.Ἀνδρες.. καὶ.. γυναικες,.. ἀμοιβη.. εἰς......

Χρῆμα......

- 5) 'Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; 'Ἐδν. ναι, ἀπὸ ποιός τόπου προήρχοντο; ..*ὑ.Θερέται. καὶ.. υ.Θερέται.*

ρεθρια.. εἰς. Λα. Θόλωα. Κυδωνια. Μ. Ασιας..

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ..*Σημύρνη, Βρουλα, Φιλικες. κατ.. Παίρα.*.....

- β) 'Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται .. ~ .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστές), πραματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ.; ..*με.. έργαται.. σι..*

.γεωργικα.. ἐργασία,.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρουν (βοῶν, αἴγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἡ μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθυντιοῦ κλπ.) δι' ὄργώματος; . . .

...Zwei Kreis...K.O.Upi.Es

- 2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ....Δέν.....β.θ.η.ρ.χ.θ......

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἔροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; Δεύτερα καὶ τέλος .

Χρονιαν. αρχιτεκτον. μ. κ. Σίσινη Βιβλίο. τετάρτη 1890.

- 1) Σιδηρούν αροτρον (τύποι αύτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποιὰ κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ; Ποῖος κατεστέκενε τὸ σπόρτου τοῦτο ἢ απὸ ποιὸν ἐγίνετο ἢ προφύ-

NOTAS REFERENTES AO OPERADOR DE COLETOR DE RECICLAGEM

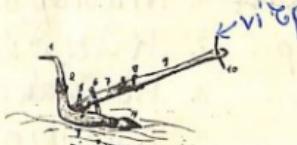
Марк, Ка́рёок. Вадимов. 1960. Г. Б. С. В. 1. КМ. 1.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) έκαστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ὀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθέμενου. ....

1 Νικολέας... 4 Μ. Θουρασδίκη Αλεξανδρόχωρος 10. Καυλάκια 2

2. Нетуип. 5..... 8.....

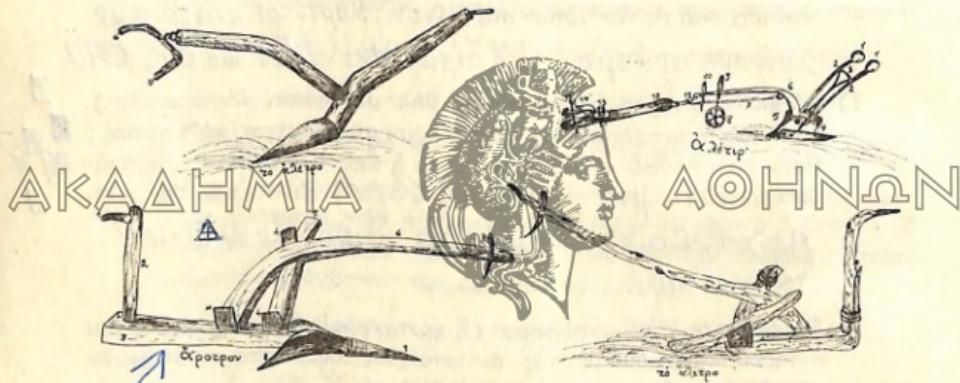
3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (άπό πότε είναι ἐν χρήσει;) . 1900. Δεμακίνης
 3) Μηχανή θερισμού . p. 60 δια 1900.

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν) .... Εἰχε .....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... β.θ.νέρρ.β. ἀλεμόμηνον .....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... Ἄλεξάρ.όδελ .....
- .....
.....
.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρηστιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονίζομενα ἐνταῦθα;

- 3) Ιχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

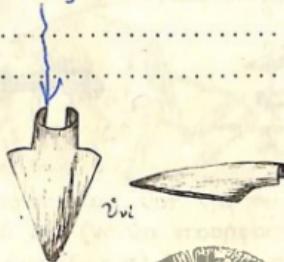
1. <u>Ἀθεσοφαστήν</u>	6. <u>N.κ.λ.ε.ρ.έ</u>	11. ....
2. <u>Ἀλεπρόχαρ</u>	7. <u>.Κ.λε.δ.ί</u>	12. ....
3. <u>Τουδάρ</u>	8. <u>Κουλάκια</u>	13. ....
4. <u>Σωδάδα</u>	9. <u>N.ε.δ.μ.ίρ</u>	14. ....
5.	10. <u>Ξ.γ.ν.ν.ελ</u>	15. ....

(1) Εάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν οὐπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸῦ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀρότριασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἥ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔαν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

...Ε.ν.α..ειδ.ο...

- 5) Ποίον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ὁρθογώνιον. Θαρβέον

6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ σιδήρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάτικλπ.).

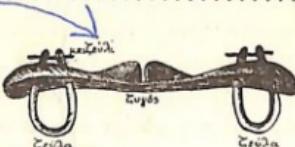
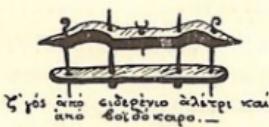
ἐργαλεῖα... πριόνι... ἀρίδα... ἀρνάρι... ξυλοφάτικλπ.

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῆται ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῆται, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὅνος... *βούια.. καὶ.. ὁ πόρος*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο ζῆται ἢ ἕν; ... *δύο*.....

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῆται ἥτο (ἢ εἰναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ..*ἄνεστο.. αὐτοὶ καὶ οἱ*.....

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνομάσσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα, αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). ..*Ζυγός; γένεται*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

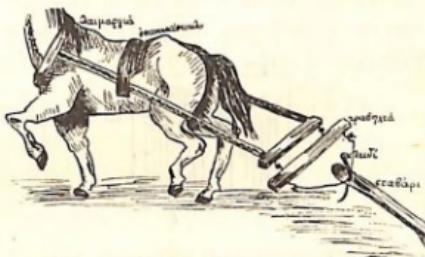
10) Σχεδιάσσατε ἴδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, δόπτειος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε αὐτόν). ..*Π. ουρ.ρ.*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ..*Π. όχι.*.....

Πῶς γίνεται ἢ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ..*Π. ε.*.....
τοιούτοις... γένεται......

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον..... *Μ. ἐ... Χαμούλι.*

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

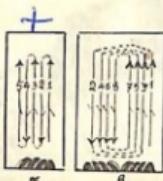
α) Ποῖος ὁργωνε παλαιότερον (ἢ στημερον), 1) ἄνδρας (ὁ ίδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα 3) ψητηρέτης. Σημεώσατε ποία
ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τ.ά. Κόδια... ἔβασις. οὐδὲ
γέλα. τρό. Λαμπρό. Τά. Αίσσογρο. ἔβασις. κο. Λαμπρό.
καὶ... θέλεαν. Λαμπρό. Λαμπρό. Λαμπρό.*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *δένεται
ν. ω. μ. ρ. χ. έ...*
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὅργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
Σχοινι. γι., Λεγομένην. γέρα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὅργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
Γραμμάτια ενθυλιαλ σχεδιάγραμμα

ή δργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὅργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὅργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὅργωμα τοῦ σύρου ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ., σπορές ή σποριές, στάμις, στάσις, μεσοφράσες κ.λ.π.); Σ.ε. στάμις

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; M.E.
αὐλακιά - Ν.γα.θλούμι

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται δροτρον; Π.Ο.Υ.Θ.Ε.Ν.α.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εῖδη ὅργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Καλέται

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς: *Κουρούν· ἀνθαΐς*

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περιόδον. Πῶς λέ-
γονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα, αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *2. δργ. ωμ. α. επν.*

Καλλουργία = Ναυταρά.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὅμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ταΐδια δργ. ωμ. αν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

1. Ενικα 2. χρονια.

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀράβιοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *2. Σ. ε. θ. ε. β. ριακ. οκεώ. ριον.*

5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκιν εἰς αὐτὸν περιέχεται δ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .. *Αισθάκι.. καὶ*

μ. ωμ. ωραί. μέ. λό. χρό.

β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ίνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ὀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

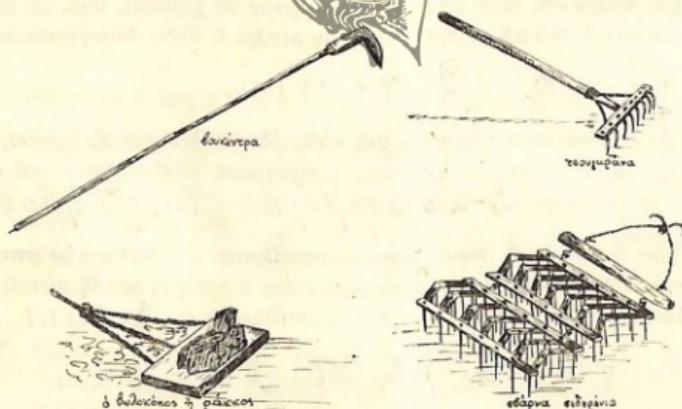
μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αύτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον; .. **K. E. V. Ζρα**.....

Ἐμμρός. Καρδι.-Νουντού. Σιδερό. Θιάσιο.
ογό. Φίσω. μέρος. Αιών. Κέντρα. Κ. Ε. Ζρα. Ζ. Ε. Ζ. Ζ.
.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. **Βούλα θύρας**.....

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωμα (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὧν ἀνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

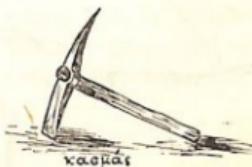
Ε. Ο. Κα. καν. Σ. Α. μέρη. Φ. ο. Ν. Δ. ον.
Δ. Υ. γ. α. Σ. Ε. Α. π. ο. χ. Ρ. Α. Θ. Η. Ν. Ω. Ν.

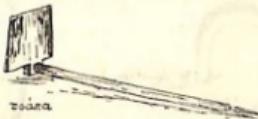
γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

T.e.a.i.D.a.

καρδάς

τσάλι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ δργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ως καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

K.ar.E.v.a.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

K.ar.ag.E.p.y.a. δια. αι. ει. δια. αι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. K.ar.ag.E.p.y.a..

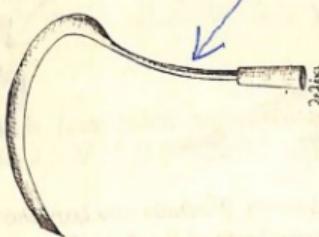
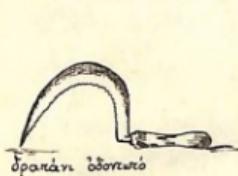
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασίες (βραγγίες) καὶ ἄλλως. Διε. g. μέ. έ. ά. ή. ά.

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα Θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Δρεπάνι...

Ἐάν ἡσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΣ

- 2) Μὲ δρεπάνια ἢ μὲ ποικιλλαὶ ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἑθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Δρεπάνι...

- 3) Ἡ λεπτής (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργαλείου ἦτο δμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).....

Ομαριλι

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;.....

Μεγαλο... ἀγριο... γο... φιδερο... γο...

Ξελεγαν... αρκαδ...

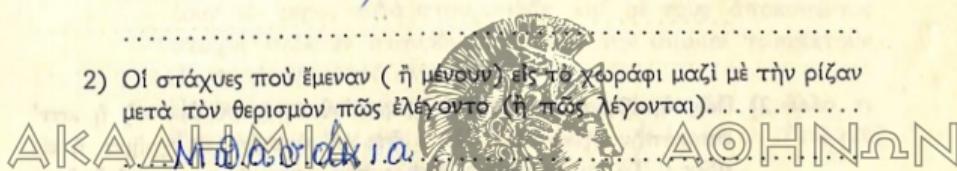
- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τα θεριστικά έργα αλεία (π.χ. τα δρεπάνια κ.ά.) Τεχνίται.....

6) Ήτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπεριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Οχι.....

β.: Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εις πτοῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. .... 0,10 .....

2) Οι στάχυες πού ἔμεναν (ἢ μενούν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πᾶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .

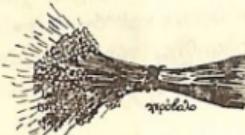

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστας ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχ̄ιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους τὰ δράγματα; . . . . . Θερισταί . . . . .

- 4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἑδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἔκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετούνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). **ΙΓΚΑΛΕ**... **ΝΟ**....

δειπνο... και εβαθτησεις οντα,
γεμισθε απερων οι διοις εδειπεια
δειπνο...

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἄγκαλιές. μ.ε.δια.Χειρο-βολιές ογκίνες
εγα.δει.α.ει.

γ.: Οἱ θερισταὶ.

- 1) Ποιοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναικες; "Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ως ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποιον; .....

...**αρρόπελος**, ...καὶ...**γυναικέλος**, ...**τετράδιοι.**

- 2) Πώς ἡμείθοντο ούτοι· μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοττήν (ξεκοπῆς). Ποιὰ ἦτο ἡ ἀμοιβή; εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). **Μέροκαματο. κατ' ἀποκοττήν**
εἰς χρῆμα. μὲν. φ. αγνόστῳ. Ρόγκο (ἀλέκι, νέρα, λάδι, κραμμηνον, τούτη διάλεκτος. Θού. δέν. έλαιωναν. τούτη. έλέφαν. Κιαρκί-δε). Μεστιφέρι. Όστρια. Αδιάρενα. Μαρέντα. Ι. Σαρδέ λαριγγοφωνί. καὶ. Διγελ. έλ. εἴς . . . . .

- 3) Οι ἄνδρες ἢ αἱ γυναικεῖς ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, Ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση τῶν); .Σέας γέρι. Ἐβαζαν
Θέλεσινο.. μακίκι.. σεα.. δάκρυδα.. θαλαφαριά...
Γέρι. Μινα.. Σέαν.. μέσην.. Ἐβαζαν.. Γιανάρι. Ηάλι-
να..

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Nαι.

Mónav... T. E. C. óp. 8m... ðíx. f. av.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Nai... ðíx. ð. p. émavni

μάλαμα... θαλαμάρια... ἀστυμ. ἐν. i. a. κ. t. o. d.
ð. En... θημ. o. ñ. e. a. l.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθινη τὴν δποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ὅλο τι

εθίμιον. ðíx. m. a. a. ðíx. i. m. a. ðíx. i. m. a. ðíx. i. m. a.

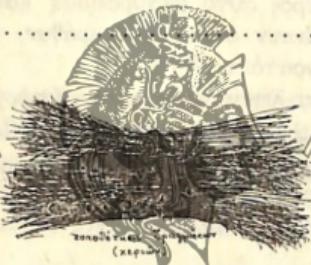
g. a. ya. j. wa. m. ya. m. ya. m. ya. m. ya. m. ya.

m. d. i. p. i. k. i. ð. C.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; A. ð. o. w.

кастрюль

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοπιθετοῦντο; . . . .

T.O. ഓപ്പിക്കോ. ഡെപ്പാൾ. കാരു. ഓവർലൈവ്. ടോട്ടുവൈ-
റോ. ഓഫീസ്. റാഡി. ഓ.എ.എ. ഇ.ഡാഫിയോ. ഓ.എ...
ഓ.എ.പി.ഒ. ....

ε. Συγκομιδή τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τό φύτευμα αύτης... Κιλός...

- 2) Πῶς έγίνετο (ή γίνεται) η έξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΝΗΝ
1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμώνα μὲ ~~τρίφα~~ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βικού); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ... P.o.b. καὶ

.Γιολάρη . Αλιωνισμένα

- 2) Πότε ἐθερίζετο δ. σανὸς καὶ μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). Ιαννι ο.ν. P.o.b. ιθγαμέ. μὲ ψαλερί. ήρ. γιολάρη
μὲ δρεπάνι
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας)...πιν...

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποια ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὄνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) 0

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Καὶ ἔνοικοι ύρις εἰχθύκοι καὶ ἀλώνι.

- 2) Πῶς κολεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Υπῆρχε καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Χαρμαδεωδοί.

- 3) 'Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; ...Σ. οὐχι χωρισμός...

Ἄλωνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ..Μ. οὐδεὶς οὐδεὶς οὐδεὶς...

Χαρμαδεωδούς.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἔὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

...Ε.Ι.Ι..μ.Ι.αν..ο.Ι.κο.γ.δ.ν.ε.λ.α.ν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ..Ι.ο.ύ.ν.ι.ο.ν

..μ.έ.χ.ρ.ι....Α.ύ.γ.ο.υ.ο.χ.ο.....

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

..Δ.α.θ.δ.δ.ο.ν....χ.ω.μ.α.θ.ε.ρ.δ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρε τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων). ..Μ.ό.ν.ο.ν....ν.ε.ο..ο.κ.ο.ν.θ.ι.γ.α.ν.

..λ.έ.ά.ν..θ.θ.γ.α.θ..χ.ο.ρ.ν.ε.α..τ.ά..δ.κ.ο.β.α.ν.

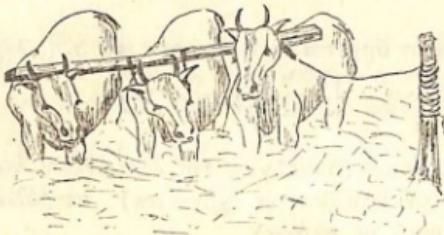
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ..

..Δ.ε.ν..ν.θ.λ.η.ρ.γ.θ.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδή ποτε ἄλλον.

...Εκόπωια

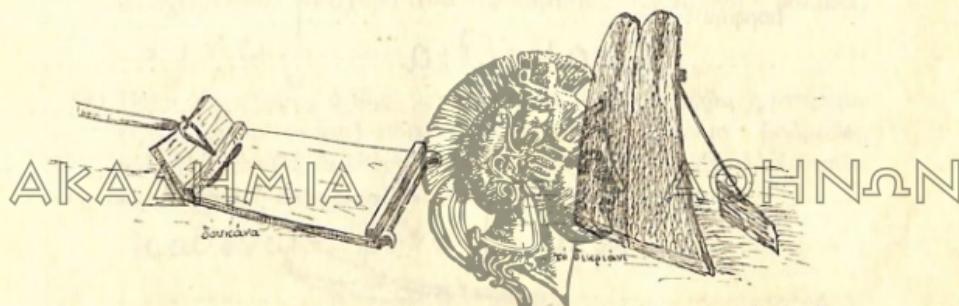
- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζέων (βοῶν, ἵππων, κλπ.).
α) Ἀλώνισμα πρὸς ὄχυροποιησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζέων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο ικαθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου ξύλινος στῦλος, ὑψωμένος δύο μετρων (κοινωμένος στηγεός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ διποίου ἔξαρτωνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ συντέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον των τὰ ζέφα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ ουτω νὰ κόβουν τὰ στάγυα. . . .

5. ο. πο. χα... θεάνυ.. σχε... στην χρό...
και... ἐνα... ἀπό... θεώ... ἔκανε... καβά... ια...
σ... μαύρος... και... πατούσε... τέλ...
... ἐγγάρια...

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βρέες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπουν τούτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδε-μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ή ίχνογραφήματα). Τό^α σημερό^ν
εἶχε... Θέριν.. θοβ.. λίθεαν.. θερμόν κα^ν
θρόνοι ν.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρή ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὅνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνι, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποια δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄστρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; . . .

Nicoujévia

- δ) Άπο ποίαν ώραν τῆς ήμέρας ἀρχίζει ό ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην; .....

10. n. ὥρα ἀρχ. far. καὶ 3 μ.μ.
ωρανεαδ.σ.αλ.

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἔργα αλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

T.σ.αλεΐ.Π.α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ό γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δποῖον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; .....

N.αι!

- 14) Ήτο ἐν χρήσει ειδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν δδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευή της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) .....

N.αι! αιθ.ό. ξ.ν.Π.ο.

- 15) Πώς λέγεται ή ἔργασία τοῦ ἀλωνισμάτος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα), σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *T.ρι.γ.ελ..ε.δ.ε.γ'.γ.ο.ν.χ.ο.*
- .....

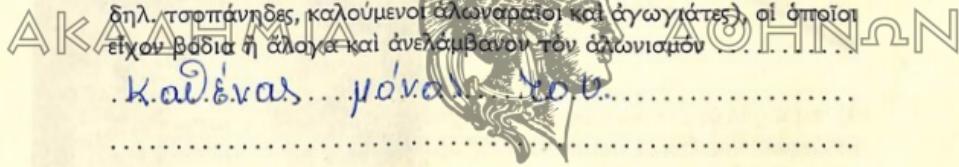

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

T.ι.ν.ά.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργος μὲ ίδικά του ζῷα η ὑπῆρχον (η ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοί (ἐν Αίτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τροφπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραστοί καὶ ἀγωγιάτες), φί ὅποιοι εἴχον ράδια η ἀλαγά καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν

Καλέντας μόνα τού.

- 18) Πλήν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῷα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἔργαλείον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) η μὲ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Οχι.

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

Θ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ὄλων ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....Σ. Κ. Α. Θ. J.

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ὅλα πρόσωπα ἐπ’ ὀμοιθῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

..Ἐδώ..διξε..θωσκόθωνες...ε. θωρακαλ..ἔργα.-
..τελ... .

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ὅπ’ εύθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ὅπερβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . . . . .

Or. 700. "D. apian. v. 2010. ov.)

- 22) Κατά τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; . . . . .

Nal. St. Gouvernement

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ὀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

...ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἔργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλασχοῦ : δικρυγιάνι) / καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.... *T. I. N. A. f. . . . N. E. . . . C. O. . . . D. I. K. I. R. Y. I. A. N. (1)*
M. E. . . . N. W. . . . A. P. I. D. H. . . . Z. D. I. C. R. Y. I. S. A. N. . . . N. E. R. O. L. . . . W. O. O.
E. I. X. B. . . . A. D. X. W. R. O. . . . H. E. . . . Y. O. . . . W. D. A. P. I. D. H. . . . Z. D. O. . . . M. R. O. R.
D. O. O. . . . E. I. D. B. . . . K. A. P. W. O. . . .

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο . . . .

.....Τό..λιναρί..έγινεκο...θαρ/θεδον,..θρικάρχι-
σουν....ε.βαζαν..βόργες....γιαδ.ενημάδια.....

- 2) Μὲ ποιὸν ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο . . . .)

.....Λ.ι.χν.ι.στ.ύρι.-Γ.ι.αριδάς.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

....."Α.ν.δ.ρ.ας - Γ.ι.αριθαργήν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;

.....Κ.ο.χρα.τα.....μ.ερ.ι.κο.ι.....κα.δ.ι.α.ν.ι.ν.α.....
.....ζ.α.ν.α.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο . . .

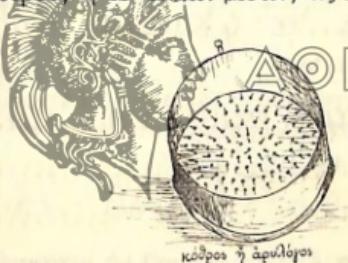
M.E. γέν. ιδ. ο. ζρ. ο. θ. ο.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . .

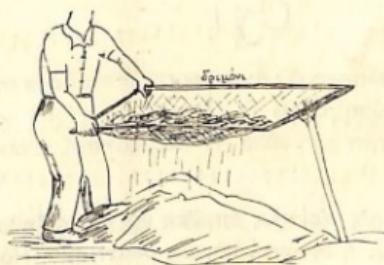
M.E. γέν. θρ. υ. μ. ο. ν. I.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομεικρανομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δὲ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ διπλὰς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σῆμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄγκας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . . . .

...Мэдэг...Эрүүл мэндэлж...

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ώς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ πτοῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἔμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

M.E. Med. G.G. Vaidya, M.A. & Kaval. O.P. Kapadia

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Αρχαία γραφή, φαντασματικός κώδικας
με γράμματα από την Ελλάδα, που δεν έχουν αναγνωριστεί.
Ο χρονικός πλησιέστερος είναι ο Καραβανίς.

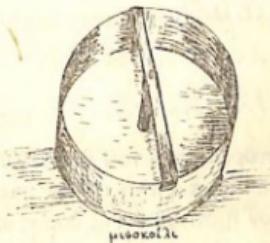
- 8) "Α λλα ε θι μα προτου να μεταφερθη ο καρπός (σίτος, κριθή κλπ.) εις την αποθήκην. ....

Ox.

γ'.1) Ποιαί διειλαί πρὸς τρίτους ἔπερε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὸ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Ονομαρχεῖ.. Μισάρης γάλο...
12,5 οικαδι... Τάμικρό... Σνίκ... Ειθαιρνε
6,100, μικρός βέρο... Ουρανέκ... 3,050.....

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο, Όχι
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, Όχι
- γ) τὸ γυφτιάτικο, Όχι
- δ) τὸ ἀλεμιγιατικό Ναί.

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Μεγάλος αλιού μετρα

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οικίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικάς συνηθείας)

Ημέρα ξυλινα

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρων) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις τὴν ὑπαιθρον ; .....Σ.δ. ἀρχιμέλη.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; .....

.....Μ.δ.ναὶ.. λεό.δ. πιθ.ν.ι.σ.μ.α.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

.....Ν.ο.λεό.δ.ν.ε.λ.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτῆ ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....Σ.εα.εἰκον.ισ.μ.α.....Σ.ποιησ.α.....ΑΩΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμματικά φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίτες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἱούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὔγουστου κλπ.)

.....Κλιεδ.ω.ν.ο.ν.— ἀ.παριθμ.ο.ρ.δ.ε.λ.....
.....κακάδες.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

.....Σ.λεα!.. σ.ο.κακία.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....Φλαμίνιού ρέει μέκανά βέβει.....

β'. 1) Ποιοι άναπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; .....

.....Εννιά έτων μεγάλης.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπό τριῶν μέρος ; .....

.....Τα...θαδια.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....Mεγάλη η θάλα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζώρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

.....Oχι.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

.....Oχι.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουσούδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) ....

Οχι

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα, (περιγράψατε λεπτομερῶς) ....

Ναι..... Κον... ἐκαγιαν... ἀφον.....

Μρωνγονμ. βίνος..... Κον. ἐθιρο. βαλούσας

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

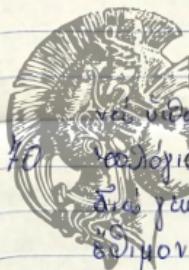
ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
Β' ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦ. ΛΕΣΒΟΥ
2/ΘΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΑΛΕΙΟΝ
ΝΕΩΝ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

• Αριθ. { Πρωτ. 166
Δεκτ.

Πρώτης
Γεν. κ. Ξειδεωρίων
Γεν. Αγροτικών Σχολέων
Β'. Ηλείου
Εις Μυριόνων

Λαογράφω τούτη τη σειρά
της παραβάσης συντηρήσαντος έργων αρχαίων
επιδόμων της Ακαδημίας Αθηνών
της γεωργικής έργωσης και κατ'
ειρήνης θυράς θρόνος σύνταξην
Λαογραφικού Αγαλματος της Ελλάδος
Ευθείας δέσμων
Ο'

Διευθύνοντος της Σχολέων
Ελένης